



ЕКОЛОГІЯ
ПРАВО ЛЮДИНА

Верховенство права для захисту довкілля

Опис механізмів роботи моніторингових комітетів при програмах Європейської Комісії



Опис механізмів роботи моніторингових комітетів при програмах Європейської Комісії

Європейська комісія активно долучається до розвитку держав Європи. Така залученість виражається через підтримку різного роду програм розвитку. Втілення таких програм має на меті розвиток інститутів громадянського суспільства, демократії і демократизації державницьких процесів у багатьох сферах. Важливим аспектом успіху таких програм є моніторинг за їх втіленням та виконанням.

Для кожної програми створюється Комітет моніторингу. Цей Комітет відповідає переважно за:

1. Проведення систематичних оцінок прогресу в реалізації програми.
2. Аналіз питань, які можуть впливати на досягнення цілей програми.
3. Проведення консультацій щодо запропонованих змін до програми та прийняття таких змін.
4. Прийняття критеріїв оцінки проєктів.

Комітет моніторингу складається з представників центральних та місцевих органів влади, соціальних та економічних партнерів. Представники Європейської комісії теж беруть участь у роботі Комітету моніторингу в якості консультантів. Крім того, представники інших установ можуть брати участь у засіданнях Комітету як спостерігачі.

Наприклад, Додатком до Резолюції Європейської комісії № 1/2023 затверджено Положення про процедуру роботи Комітету моніторингу Європейської програми фінансування для інфраструктури, клімату, довкілля на 2021-2027 роки.

Положення визначає процедуру роботи Комітету моніторингу програми Європейських фондів для інфраструктури, клімату, довкілля на 2021-2027 роки (надалі – Комітет), створеного наказом Міністра фінансів та регіональної політики Польщі від 25 листопада 2022 року. Комітет створено на період реалізації Програми Європейських фондів для інфраструктури, клімату, довкілля на 2021-2027 роки (далі – Програма).

Комітет очолюється міністром, секретарем або підсекретарем центрального виконавчого органу, відповідального за втілення програми (надалі – Голова комітету). Голова Комітету може делегувати ведення засідань іншій особі, яка бере участь у засіданні, за умови, що вона має право голосу на підставі письмової довіреності.

Заступник голови має повноваження виконувати всі завдання і мати всі повноваження голови Комітету. Члени Комітету, їхні заступники і спостерігачі призначаються представниками суб'єктів, відповідальних за виконання Програми, контролю за її виконанням. Для виконання функцій членів Комітету необхідно підписати декларацію.

Члени Комітету або їхні заступники беруть участь у роботі Комітету особисто. Право голосу належить члену або, у випадку його відсутності, його заступнику. Якщо член Комітету не може взяти участь у засіданні Комітету, він зобов'язаний інформувати свого заступника про необхідність взяти участь у засіданні. У цьому випадку заступник члена Комітету бере участь у засіданні Комітету з правом голосу.

На виконання завдань Комітету він уповноважений здійснювати: а) прийняття резолюцій, б) надання інформації уповноваженим органам та особам, в) обговорення питань, г) видачу висновків та рекомендацій Управлінню з управління заходами (надалі – УЗУЗ), д) подання коментарів або пропозицій.

Засідання Комітету можуть проводитися очно, дистанційно або в комбінованому форматі. При цьому, важливо, що засідання повинні проводитися щонайменше один раз на рік з правом голови або заступника голови скликати засідання при необхідності. Засідання також може бути ініційоване членами Комітету. Голова повинен скликати засідання не пізніше, ніж через місяць після заявки, якщо цього вимагає щонайменше 1/4 членів.

Важливо, що мінімальний строк подання коментарів до документів, що створюються в ході реалізації Програми, становить 10 робочих днів. Управління з управління заходами зобов'язано відповісти на кожен з поданих коментарів. УЗУЗ може представити свою позицію на засіданні Комітету або повідомити про неї до засідання. Коментарі до документів, які знаходяться на порядку денному засідання Комітету, також можуть бути подані під час засідання.

Рішення комітету приймаються у формі резолюцій. Кожен проєкт резолюції комітету обговорюється комітетом. Резолюція приймається звичайною більшістю голосів, за умови, що у голосуванні бере участь принаймні половина осіб, які мають право голосу.

Перед голосуванням щодо резолюції секретаріат комітету надає можливість ознайомитися з коментарями, поданими до проєкту резолюції, разом із позицією УЗУЗ. Під час обговорення Голова комітету та члени Комітету можуть пропонувати поправки до проєкту резолюції. Голосування може відбуватися на засіданні комітету або шляхом «обігу документів». Члени комітету, їхні заступники або уповноважені представники, які беруть участь у засіданні комітету, при наявності конфлікту інтересів, утримуються від голосування. Кожен член має один голос, а при рівній кількості голосів рішення приймає голова комітету.

Резолюція набирає чинності з дня її прийняття. Після прийняття комітетом резолюцію негайно підписує голова, а потім вона публікується на веб-сайті програми. Кожна резолюція, прийнята комітетом, супроводжується інформацією про те, як вона була прийнята, кворум, кількість голосів: "за", "проти" та «утримався».

У особливо обґрунтованих випадках, резолюції можуть прийматися шляхом «обігу документів», при цьому, обов'язково мають бути зазначені причини його використання. Однак у разі заперечення принаймні 1/4 членів проти застосування такої процедури, проєкт резолюції повинен бути підданий голосуванню на засіданні Комітету. Водночас, секретаріат комітету повинен інформувати всіх членів комітету про будь-яке заперечення до запропонованого порядку голосування.

Для визнання ситуації особливо обґрунтованим випадком варто враховувати такі фактори: потребу в терміновому розгляді чи прийнятті рішення, технічний чи формальний характер питання, а також необхідність пристосування робочого режиму до пануючих умов у країні, наприклад, через епідемію чи іншу форс-мажорну обставину.

У випадку застосування системи «обігу документів» секретаріат комітету електронно надсилає проєкт резолюції всім особам, залученим до роботи Комітету і прийняття ним рішення. Термін для висловлення думки не може бути коротшим за 10 робочих днів з дня відправлення проєкту резолюції, якщо документ не обговорювався на засіданні комітету, і до нього не вносились зміни, які не були погоджені на засіданні Комітету - тоді УЗУЗ може негайно встановити термін для голосування.

Коментарі до проєкту резолюції повинні бути вислані електронно до зазначеного терміну на адресу секретаріату комітету. Особа, яка подала коментарі може відкликати подані зауваження. Секретаріат комітету передає всі коментарі Комітетові разом з позицією УЗУЗ. Резолюція піддається голосуванню після закінчення періоду для висловлення заперечень і після того, як секретаріат комітету висловив свою позицію щодо надісланих коментарів. УЗУЗ встановлює термін для голосування не менше 3 робочих днів. Якщо за чи проти резолюції виявляється абсолютна більшість голосів, УЗУЗ може скоротити термін голосування. Скорочений термін закінчується в кінці робочого дня, наступного за днем, коли секретаріат комітету повідомляє комітет, що отримано абсолютну більшість голосів.

Робота комітету ведеться відкритим, прозорим способом. Секретаріат комітету розміщує інформацію про роботу Комітету на веб-сайті програми, зокрема:

- а) наказ про призначення комітету;
- б) положення про порядок денний комітету;
- в) критерії, яким повинен відповідати член комітету, заступник члена комітету, спостерігач;
- г) список членів і заступників комітету, спостерігачів, разом із зазначенням суб'єктів, які призначили цих осіб;
- г') резолюції, прийняті комітетом, з додатковою інформацією;
- д) протоколи засідань комітету;
- е) інформація про робочі групи, включаючи їхній склад і роботу;
- є) інші важливі дані та інформація, які надаються комітету.

У Положенні про процедуру роботи комітету моніторингу Європейської програми фінансування для інфраструктури, клімату, довкілля на 2021-2027 роки вказано, що спосіб надання комітетом інформації повинен враховувати потреби осіб із спеціальними потребами, включаючи осіб із інвалідністю.

Отже, моніторингові комітети в контексті програм Європейської комісії виконують важливу роль у здійсненні ефективного нагляду та оцінки виконання проєктів та програм. Такий підхід забезпечує максимальну прозорість у впровадженні програм ЄК. Ці комітети зазвичай формуються з представників різних сторін, включаючи представників країн-учасниць, експертів, а також представників самої Європейської комісії. Залученість всіх зацікавлених сторін, включно з представниками громадянського суспільства, підвищує ефективність та якість досягнення цілей таких програм.

Моніторингові комітети відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності та прозорості, партисипативності проєктів та програм, фінансованих Європейською комісією. Оцінка та контроль за дотриманням стандартів та виконанням поставлених

завдань допомагає забезпечити успішне втілення стратегічних цілей та завдань Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Monitoring Committee: <https://www.polskacyfrowa.gov.pl/en/site/learn-more-about-the-programme/learn-more-about-the-programme-institutions/monitoring-committee/>
2. RULES OF PROCEDURE OF THE MONITORING COMMITTEE EUROPEAN FUNDING PROGRAMME FOR INFRASTRUCTURE, CLIMATE, ENVIRONMENT 2021-2027
3. System for the implementation of EU Funds: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/en/site/learn-more-about-european-funds/discover-how-the-funds-work/system-for-the-implementation-of-eu-funds/>
4. Monitoring committee: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/glossary/monitoring-committee_en
5. How can the monitoring system be an effective S3 management tool?: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/en/monitoring>